

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ

М.М. БОЙОПРАВ^{1*}, С.В. СУСЛИКОВ²

¹ *магістрант кафедри організації виробництва та управління персоналом, НТУ «ХПІ», Харків, УКРАЇНА*

² *доцент кафедри організації виробництва та управління персоналом, канд. економ. наук, НТУ «ХПІ», Харків, УКРАЇНА*

**email: sinti-q@yambler.ru*

Однією з найважливіших передумов ефективного функціонування підприємств є їхня інноваційна діяльність. Сучасні умови розвитку вимагають інтенсивної інноваційної діяльності, ефективного організації досліджень та розробок, нововведень, зниження інноваційних ризиків, стратегічного управління інноваційній діяльності підприємства.

Інноваційній діяльності підприємства та його розвитку присвячено багато наукових праць. Велике значення для сучасної економіки та інноваційного розвитку мали праці Й. Шумпетера, П. Друкера, Б. Санто, Б. Твісса, тощо. Питання про інноваційну діяльність та проблеми управління інноваційним розвитком у досліджували С. Ілляшенко і Ю. Шипуліна, Б. Мільнера, В. Гриньова, В. Власенко, І. Федулова, І. Левицька та інші.

Сьогодні стан інноваційної діяльності в Україні, на мою думку, не відповідає сучасному рівню в порівнянні з іншими розвиненими країнами. Однією з найважливіших проблем інноваційної діяльності підприємств є прямолінійна залежність від інноваційної політики України.

Спостерігається течія щодо зменшення кількості підприємств, які займалися розробкою та впровадження нововведень на промислових підприємствах.

На мою думку, найбільші проблеми, які склалися в даній час, та чинники, що перешкоджають підвищенню інноваційної діяльності підприємств у нашій країні є: спад платоспроможності попиту на науково-технічну продукцію з боку підприємств та держави в цілому; погіршення критеріїв якості наукових кадрів і матеріально-технічної бази досліджень; більшість концепцій, стратегій, програм інноваційної політики не реалізується; досить погані умови виходу на передові науково-технічні рубежі; незадовільні умови правової охорони інтелектуальної власності в Україні; не належним чином ведеться облік об'єктів права інтелектуальної власності та нематеріальних активів; низька патентна активність науково-промислового комплексу підприємств.

Розглянувши дану проблему, я хочу зазначити, що не можливо вирішити проблему подолавши тільки частину перешкод. Для вирішення її потрібен комплексний підхід, на рівні країни, потім – регіонів та підприємств. Основними змінами мають бути:

1. На рівні країни:

- гармонізація (усунення протиріч) положень законодавчих та нормативних актів і, насамперед, законів України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про інноваційну діяльність», «Про пріоритети інноваційної діяльності в Україні», «Про спеціальний режим інноваційно-інвестиційної діяльності технопарків», створення нових та розвиток існуючих технологічних парків;

- початок фінансування масштабних прогнозно-аналітичних досліджень із метою визначення пріоритетних напрямів науково-технологічної та інноваційної діяльності;

- уведення законодавчих змін у галузі інноваційної діяльності щодо пільг і стимулів; розширення джерел фінансування; розвиток тісної співпраці з іноземними підприємствами, що дозволило б займатися обміном досвіду; розширення практики надання інноваційним підприємствам середньострокових кредитів із зниженням процентної ставки;

- створення в регіонах мережевих інноваційних структур на основі кластерного підходу, які сприяли б розвитку співробітництва технологічно пов'язаних між собою підприємств, наукових установ, фінансових інституцій, адміністративних органів.

- розгортання інфраструктури захисту прав інтелектуальної власності, до якої мають увійти не лише органи, що видають відповідні захисні документи, а й патентні бібліотеки і загальнодоступні бази даних, які дали б змогу вітчизняним авторам здійснювати на сучасному рівні патентний пошук, захист своїх інтересів у судах тощо.

2. На рівні підприємства:

- удосконалення управління інноваційною системою підприємства з відповідними наслідками для фінансування інноваційної діяльності;

- забезпечення сприятливого клімату для створення власних наукомістких виробництв повного циклу шляхом використання різних форм державної підтримки;

- розвиток інноваційної інфраструктури підприємства шляхом покращення системи інформаційного забезпечення інноваційної діяльності, сертифікації і впровадження розробок, підготовки і перепідготовки кадрів;

- розширення співробітництва між підприємствами в галузі наукових розробок та інноваційної діяльності.

Реалізація напрямків розвитку інноваційної діяльності в Україні дасть змогу значно підвищити рівень інноваційної активності підприємств, що, в свою чергу, створить клімат для інноваційного розвитку сучасних підприємств. Передумовами є висока інтенсивність нецінової конкуренції на ринку та наявність на підприємстві потужного інноваційного потенціалу або можливостей (фінансових, інтелектуальних).